

ဖဲဖိသၢ်တဖၣ်ပျံၤတၢ် ဘၣ်ဃးဒီး တၢ်ဆုၤက့ၤမိၢ်ပၢ်ဆူၤအထံကီၢ်ဒၣ်ဝဲအခါ

ဖဲတၢ်န့ၢ်လီၤကီၢ်တၢ်မၤန့ၢ်ဆိၣ်ခဲသဲးတၢ်ဘျၤ အတၢ်မၤလိာ်တဖၣ် တၢ်မၤဆူၣ်ထီၣ်အိၤအဆၢကတီၢ်, ဖဲသၢ်အါမး ပျံၤတၢ်ဘၣ်ယိၣ်တၢ်လၢ ကဘၣ်အိၣ်လီၤဖးဒီး အမိၢ်ပၢ်တဖၣ် ဒီးပုၤလၢအအဲၣ်ဝဲတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. လိာ်လိာ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၢ်အံၤ ဘၣ်တၢ်ကတီၢ်ကတီၢ်အိၤလၢ နီၢ်သးဆူၣ်ချ့ၤဂ့ၢ်ဝီ ပုၤသ့ပုၤဘၣ်တဖၣ်, ဟံၤဖျါထီၣ် တၢ်မၤအပတီၢ်လၢ ပုၤန့ၢ်လီၤကီၢ်ဒီးပုၤဘၣ်ကီၢ်ဘၣ်ခဲ ဟံၣ်ဖိဃီဖိတဖၣ် မၤအိၤသ့တဖၣ် ဒ်သိးကဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤ အဖိတဖၣ် အတၢ်သးစွဲကတုၤဒီး တၢ်ဘၣ်ထွဲရ့ၤလိာ်သးလၢအကြးဒီးဆူၣ်ချ့ၤတဖၣ် ဖဲတၢ်လီၤပျံၤလီၤဖုးအဆၢကတီၢ်အံၤအခါ န့ၣ်လီၤ.

တၢ်စးထီၣ် တၢ်စံးကတီၢ်တဲသကိးတၢ်တဖၣ်-

မိၢ်ပၢ်တဖၣ် ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ် ကဘၣ်ယိၣ်လၢ တၢ်စံးကတီၢ်တဲသကိးတၢ် ဘၣ်ဃးဒီး တၢ်ဆုၤက့ၤပုၤဆူၤအထံကီၢ်ဒၣ်ဝဲန့ၣ် ကဒုးကဲထီၣ် တၢ်ပျံၤတီၢ်တၢ်ဆူၤညါ လၢအဖိတဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. သန့က့, တၢ်ဃုထံ ဟံၤဖျါထီၣ်လၢ ဖဲဖိသၢ်တဖၣ် လဲၤခိဖျါကွၢ်ဆၢၣ်မံၣ် တၢ်လီၤပျံၤလီၤဖုးတဖၣ်အခါ, တၢ်မ့ၢ်ဒုးအိၣ်ကတီၢ်ဟံၤအိၤလၢ တၢ်လၢကဘၣ်ဆၢမ့ၢ်လၢဆိၣ်ဟံၤစၢၤတဖၣ်န့ၣ် အဝဲသ့ၣ် ပျံၤတၢ်စ့ၤဝဲန့ၣ်လီၤ. တၢ်စံးကတီၢ်တဲသကိးတၢ်တဖၣ်အံၤ မ့ၢ်ကီၢ်ခဲဝဲသန့က့, အကါဒိၣ်လၢ ကစးထီၣ်အိၤ ဆိဆိန့ၣ်လီၤ.

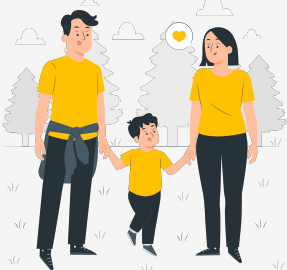
- တချုးစးထီၣ် တၢ်စံးကတီၢ်တဲသကိးတၢ်ဒ်သိးအံၤအခါ ထီၣ်ဘိဟံးန့ၢ်တၢ်ဆၢကတီၢ်တဖၣ်ဖိ လၢကအိၣ်ကဆၢၣ်လီၤသး, မၤဂၢၢ်မၤခုၣ်လီၤသး တက့ၢ်. နမ့ၢ်တူၢ်ဘၣ်ဒ် နစးထီၣ်အိၤတသ့ဒ်ဘၣ်အဃိ, အံးထွဲကွၢ်ထွဲလီၤနသး ဒီးမၤကဒါက့ၤအိၤ လၢခဲတက့ၢ်.
- ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ် နကလိၣ်တဲသကိးတၢ်ဒီးနဖိ တဘျီဝဲတဘျီ ဘၣ်ဃးဒီးတၢ်ဂ့ၢ်အံၤ ဒ်သိးကစံးဆၢ အတၢ်သံကွၢ်တဖၣ် ဒီးတဲဆူၣ်ထီၣ်က့ၤအသးအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.
- သူတၢ်ကတီၢ်တဖၣ်လၢ နဖိန့ၢ်ပၢ်အိၤ ဒီးတဲတၢ်လၢ တၢ်ကလုၢ်အမုၢ်အခုၣ်တက့ၢ်.

ဖဲသၢ်တနီၤနီၤ ပၤယာ်ဝဲ အတၢ်ဘၣ်ယိၣ်တဖၣ် လၢအသးပူၤ မ့ၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်တအဲၣ်ဒီး မၤကီၢ်မၤခဲအမိၢ်ပၢ်တဖၣ်အဃိန့ၣ်လီၤ. မၤလီၤတၢ်လၢ နဖိကသ့ၣ်ညါလၢ နအဲၣ်ဒီးနီၤဟူ အတၢ်ထီၣ်ဆိကမိၣ်လၢအသးပူၤတဖၣ်န့ၣ် တက့ၢ်. နတၢ်ဒ်သိးအံၤတဖၣ်သ့ၣ်လီၤ-

“ဖဲပုၤဖိၣ် ဖါတံၢ် စီၤစ့ကျါ တနွံညါအံၤအခါ ယသးတမ့ၢ်ဒိၣ်မးလီၤ. မ့ၢ်နပျံၤလၢ တၢ်အံၤကဟံးကဲထီၣ်အသးလၢယၤဂၤန့ၣ် ယဆိကမိၣ်အိၤန့ၣ်လီၤ.”

“မ့ၢ်နနီၤဟူဘၣ် ပုၤတဲအၢတဲသီတၢ်လၢက့ၢ် ဘၣ်ဃးဒီး ပုၤလၢထံကီၢ်အဂၤတဖၣ် လၢအဟံးအိၣ်လၢထံကီၢ်အံၤအပူၤဂၤန့ၣ် ယဆိကမိၣ်အိၤန့ၣ်လီၤ.”

“နမ့ၢ်ပျံၤတၢ် မ့တမ့ၢ် သ့ၣ်ဒိၣ်သးဖျိး မ့တမ့ၢ် သးတမ့ၢ် ဖဲပတဲသကိးတၢ်ဂ့ၢ်အံၤအခါန့ၣ် အတွဲးတအိၣ်ဘၣ်. ယတပျံၤတၢ်ဘၣ်ယိၣ်တၢ် ဘၣ်ဃးဒီး နတၢ်ဆိကမိၣ် တူၢ်ဘၣ်ခိၣ်ဘၣ်တၢ်တဖၣ်ဘၣ်, ယအဲၣ်ဒီးသ့ၣ်ညါ တၢ်အိၣ်လၢနသးပူၤ ထီၣ်ဘိန့ၣ်လီၤ.”

ဘဉ်သ့ဉ်သ့ဉ် နဖိကနီဟူဘဉ်ဝဲ တၢ်သ့ဉ်တဖၣ်လၢပုၤစံးအီၤ ဘဉ်ဃးဒီး ပုၤလၢတအိၣ်ဒီး လံာ်လံာ်တၢ်အုၣ်သးတဖၣ်န့ၣ်မ့ၢ်ဝဲ ပုၤမၤကမၢ်ကိၣ်မ့ၢ် မ့တမ့ၢ် ဒုၣ်ဒါတဖၣ် န့ၣ်လီၤ. အရ့ၤဒိၣ်လၢဖိသဉ်တဖၣ်ကသ့ဉ်ညါလၢ အမိၢ်ပၢ်တဖၣ် ကျဲးစးမၤတၢ်အဂ့ၤကတၢ် ဒ်သိးကမ့ၢ်ဝဲပုၤလၢအဂ့ၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်တအိၣ်ဒီးလံာ်လံာ်တၢ်မၤနီၣ်မၤဃါ အခီပညီမ့ၢ်မၤန့ၣ်လဲၣ်န့ၣ် ဒ်သိးကနီၣ်ပၢ်ဝဲအဂီၢ် ဟ့ၣ်အဝဲသ့ဉ် တၢ်ကတိၤလၢပုၤဆိတလဲၣ်သ့အီၤသ့တဖၣ် တက့ၢ်. ပဟ့ၣ်ကူၣ်လၢ ကတဲတယၢ်ထီၣ်တၢ်လၢ တၢ်အံၤမ့ၢ်ဝဲ တၢ်လၢအဘဉ်ဃးဒီး တၢ်ပၤတၢ်ပြဲးန့ၣ်လီၤ. အဒိ-

“ပုၤလိာ်ဘဉ် လံာ်လံာ်တဖၣ် ဒ်သိးကအိၣ်လၢ အမဲရကၤကီၢ်စၢဖျိာ်အပူၤလီၤ ဒီးပုၤအါမး (ဒ်သိးယၤ) တဖၣ် အိၣ်ခိးဒီးဝဲ ပလံာ်လံာ်တၢ်အုၣ်သးတဖၣ် အဖၢမ့ၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်န့ၣ်အခီပညီတမ့ၢ်ဝဲ ယမ့ၢ်ပုၤလၢအအၢတဂၤဘဉ်; တၢ်န့ၣ်မ့ၢ်ဒဉ် တၢ်ဆၢကတီၢ်လိာ်လၢ ကမၤန့ၢ် လံာ်လံာ်တၢ်အုၣ်သးတဖၣ် န့ၣ်လီၤ. ဖဲယအိၣ်ခိးတၢ်အဖၢမ့ၢ် ဘဉ်သ့ဉ်သ့ဉ် ယကဘဉ်လဲၣ်အိၣ်လၢ တၢ်လီၢ်အဂၤတတီၤန့ၣ်လီၤ.”

နဖိအနီၢ်မ့ၢ်ဆံးတလၢဒဉ်လံာ်, နမ့ၢ်ကဘဉ်လဲၣ်အိၣ်လၢတၢ်လီၢ်အယံၤန့ၣ် မတၤကကွၢ်ထွဲအီၤန့ၣ် တဲပုၤအီၤတက့ၢ်. တကးဘဉ်, ဖဲဘဉ်လဲၣ်အိၣ်လၢပုၤတဂၤအံၤအဟံၣ်အခါ မ့ၢ်အတၢ်အိၣ်မူ ကမၤအသးဒ်လဲၣ်, ဒီးမ့ၢ်နဘျးစဲလိာ်သးဒီးအီၤ ကသ့ဒ်လဲၣ်အဂ့ၢ်တဖၣ်န့ၣ် တဲပုၤအီၤတက့ၢ်. အဒိ-

“စီၤစီၤန့ၢ် အမိၢ်ပၢ်တဖၣ် ကကိးပၢ်ထီၣ်န့ၢ်, ကလဲၣ်ဆၢန့ၢ်ဆူ မ့ၢ်ဆါတၢ်ကွၢ်ထွဲဖိသဉ်အလီၢ်, ကလိာ်ကွဲဒီးန့ၢ်, ကဟ့ၣ်ဒုးအိၣ်န့ၢ်ဟါတၢ်အိၣ်, ကထူးန့ၢ်နမဲ, ဖးပုၤတၢ်ဃဲပူၤ, ဒီးတဲန့ၢ်လၢအဂ့ၤန့ၣ်လီၤ.”

လၢဖိသဉ်အံၤ ကဟံးန့ၢ်ဆၢကတီၢ်လၢဟံၣ်အံၤအပူၤ ဒီးကသ့ဉ်ညါဘဉ်လၢ ပုၤဒိၣ်တုၣ်ခိၣ်ပုၤတဂၤအံၤ အဲၣ်အီၤအဂီၢ် မၤလီၤတၢ်နဲတက့ၢ်.

ဖိသဉ်တဖၣ်ကလၢာ်ဘဉ်ဝဲ တၢ်ပူၤဖျဲးဘိၣ်ဘၢအဂ့ၤကတၢ် ဖဲအမိၢ်ပၢ်တဖၣ် ဃုထံၣ်ကျဲလၢ ကမၤဂၢၢ်မၤကျၢၤ အတၢ်ဆိကမိၣ် တၢ်တူၢ်ဘဉ်ခိၣ်ဘဉ်တဖၣ် ဒီးဟံးအသးဂၢၢ်ဂၢၢ်မ့ၢ်မ့ၢ်ခုၣ်ခုၣ် အခါန့ၣ်လီၤ. ဖဲနတဲသကိးတၢ်သ့ဉ်တဖၣ်အံၤ လၢနဖိအဆၢကတီၢ်, လိာ်ဖျါထီၣ် နတၢ်တူၢ်ဘဉ်ခိၣ်ဘဉ်တဖၣ် လၢကျဲအမ့ၢ်အခုၣ် ဒီးကျဲလၢအမၤဆူၣ်ထီၣ်အသးအပူၤ တက့ၢ်. အဒိ-

“ယမ့ၢ်ကဘဉ်လဲၣ်အိၣ်လၢတၢ်လီၢ်အယံၤ တစိာ်တလီၢ်န့ၣ်, ယသးကအုးဝဲဒိၣ်မးလီၤ. ယကသ့ဉ်နီၣ်န့ၣ် ကိးမ့ၢ်န့ၣ် ဒီးကယုထုကဖၣ်လၢ ပကအိၣ်ဘဉ်က့ဒ်သိးသိးန့ၣ်လီၤ. ဒီးနကအိၣ် ပူၤဖျဲးဘိၣ်ဘၢ ကိးမ့ၢ်န့ၣ် တပူၤဃီဒီး နီၣ်ဖိမ့ၢ်ဃါ န့ၣ်လီၤ.”

ဖဲတၢ်ဆၢကတီၢ်အဘၢၣ်စၢၤအံၤအခါ-

မၤပုၤ ဟံၣ်ဖိဃီဖိ တၢ်အိၣ်ကတိၤကတီၤသး အတၢ်တီၢ်ကျဲၤ လၢဟံၣ်ပူၤနဖိကိးဂၤအဂီၢ်တက့ၢ်. တၢ်အဒိအံၤ ဟဲလၢ Massachusetts လီၤ; ဃုထံၣ်တၢ်လၢ အဒုးနဲၣ်ဖျါထီၣ်သဲးတဖၣ် လၢနကီၢ်စဲၣ်အပူၤတက့ၢ်.

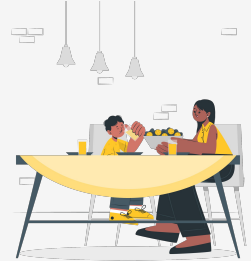
တၢ်မ့ၢ်ဆုၤက့ၤန့ၤဆူၤနထံကီၢ်န့ၣ် မၤလီၤတၢ်လၢနကအိၣ်ဒီး လံာ်တက့ၢ်ဒိ လၢတၢ်မၤပုၤဟံးအီၤတခါ လၢအယုထုဟံးလီၤ ပုၤတဂၤစုာ်စုာ် မ့တမ့ၢ် ဟံၣ်ဖိဃီဖိ လၢတၢ်န့ၣ်န့ၣ်အီၤသ့ လၢကကွၢ်ထွဲနဖိအဂီၢ် တက့ၢ်. လဲၣ်စိာ်တၢ်အံၤဆူ ပီၢ်ရီၤဟံးဂၢၢ်ဟံးကျဲၤသဲးစးဂ့ၢ်ဝီလံာ်တီလံာ်မိ (notary public) တဂၤအအိၣ် ဒ်သိးကမၤလီၤတၢ်လၢ တၢ်အံၤကဖိးမံဒီးသဲးစးအဂီၢ် တက့ၢ်. ပုၤယဲးဘျးစဲကျဲၤအံၤမ့ၢ်ဝဲဒဉ်လၢ မံၣ်န့ၣ်စိထံၣ် လံာ်တက့ၢ်ဒိအဂီၢ်လီၤ.

မၤစၢၤန့ၢ်ဖိလၢ ကသ့ၣ်ထီၣ် တၢ်ဟံၣ်ကဖၢလၢသး လၢအတၢ်မ့ၢ်တၢ်အပူၤတက့ၢ်. ဖိသၣ်လၢအဟဲၣ်န့ၢ်လီၤအိၣ်ဆိးလၢ အမဲၤရကၤကီၢ်စၢၤဖျိၣ်အပူၤတဖၣ် မ့ၢ်သ့ၣ်ညါန့ၢ်ပၢၢ် အမဲၤရကၤကီၢ်စၢၤဖျိၣ်အလုၢ်အလၢ် ဒီးမ့ၢ်အိၣ်ဒီး တၢ်ဘျးစဲလိာ်သးအဂ့ၢ်အဝါ အဂၢၢ်အကျၢၤဆူ အထူအထံးတၢ်န့ၢ်သါန့ၢ် မၤတၢ်ကဲထီၣ်လိာ်ထီၣ်ဝဲအဂ့ၢ်ကတၢၢ်န့ၢ်လီၤ. နမၤတၢ်အံၤသ့ဝဲ ဒီဖျိ-

တ့အိၣ်ဖိၣ်အိၣ် တၢ်အိၣ်တၢ်အီတဖၣ်လၢ အဘၣ်ဃးဒီး နတၢ်ဆဲးတၢ်လၢ

ဒိကန့ၢ် နထံကီၢ်ဂံၢ်ထံး အတၢ်သ့ၣ်ဝံၣ်သးဆၢတဖၣ်

ဒုးဘၣ်ထွဲဘျးစဲန့ၢ်ဖိတဖၣ်လၢ တၢ်ဘျးတၢ်ဘါဒီးနီၢ်သးဂ့ၢ်ဝီလုၢ်လၢ လၢကါဒိၣ်လၢနဂီၢ်တဖၣ်

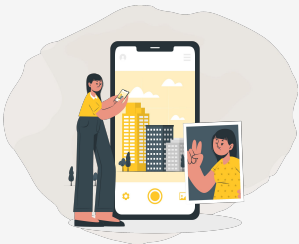
ဖဲတၢ်အိၣ်လီၤဖးလိာ်သးတစိာ်ဖိတဖၣ် (အဒိ- ဖဲလဲၤအိၣ်ဖိလၢကိကတီၢ်), တဲပုးန့ၢ်ဖိလၢ နဆိကမိၣ်ထီၣ်အဂ့ၢ်, ဒီးဖဲအိၣ်ယံၤလိာ်သးအခါ နသးအိၣ်စဲဘျးလိာ်သးဒီးအီၤအဂ့ၢ်န့ၢ် မၤစၢၤဒုးန့ၢ်ပၢၢ်အီၤတက့ၢ်.

န့ၢ်မ့ၢ်န့ၢ်ဟူ တၢ်စံးတၢ်ကတိၤတဂ့ၢ်တဝါတဖၣ် ဘၣ်ဃးဒီး ပုၤန့ၢ်လီၤကီၢ်တဖၣ် မ့တမ့ၢ် ပုၤကညီဖိတဖၣ်န့ၢ်, ဟံၣ်ကဲဟံၣ်လုၢ်ဟံၣ်ပုၤ အတၢ်တူၢ်ဘၣ်ခိၣ်ဘၣ် ဒီးတၢ်သ့ၣ်ဒိၣ်သးဖျိးတဖၣ် တက့ၢ်. မ့ၢ်ဝံၣ်န့ၢ်, သိၣ်လိာ်အီၤလၢ တၢ်စံးတၢ်ကတိၤဒဲသိးတဖၣ်အံၤ မ့ၢ်တၢ်လၢအကမၣ် တက့ၢ်. အဒိ-

“ဖဲပုၤတဲတၢ်အံၤအခါ တၢ်အာထီၣ်ယၤလီၤ. ပုၤတဂၤမ့ၢ်ပုၤလၢအဂ့ၢ်ၤမ့တမ့ၢ် ပုၤလၢအကါဒိၣ်ၤန့ၢ် ဘၣ်ဃးဘၣ်ထွဲလိာ်သးဒီး အနီၢ်ခိတၢ်အိၣ်ဖျါ, အကျိာ်တၢ်စံးတၢ်ကတိၤ မ့တမ့ၢ် ထံကီၢ်လၢအဝဲဟဲန့ၢ် ပုၤလၢအန့ၢ်အီၤ အိၣ်ဝဲတနီၤနီၤန့ၢ်လီၤ. ပုၤသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ ကမၣ်လီၤ, ဒီးလုၢ်တက့ၢ် တအိၣ်ဒီးတၢ်န့ၢ်ပၢၢ်လၢအထီၣ်ဘးဘၣ်.”

တဲကဒါက့ၤ တၢ်ဂ့ၢ်အကါဒိၣ်ကတၢၢ်တဖၣ် (န့ၢ်ဖိအံၤမ့ၢ်ပုၤလၢအဂ့ၢ်အဝါ ဒီးပုၤအကါဒိၣ် ဒဲသိးပုၤအဂၢၢ်တဖၣ်) တလီၢ်လီၢ်တက့ၢ်. လၢဖိသၣ်လၢအနီၢ်ဒိၣ်တဖၣ်အဂီၢ်, တၢ်အဲၣ်ကလံာ်ဒွဲသန့ မ့တမ့ၢ် တၢ်ထီထါ ပုၤန့ၢ်လီၤကီၢ် အတၢ်စူၢ်တၢ်န့ၢ်တဖၣ် မ့ၢ်တၢ်လၢအကမၣ်အဂ့ၢ်န့ၢ် နတဲသကိးအံၤသ့န့ၢ်လီၤ.

ဖဲဖိသၣ်တဖၣ်ပျဲတၢ်အဆၢကတီၢ် အကါဒိၣ်လၢ အကဝဲသ့ၣ်ကကလၢၢ်ဘၣ်တၢ်ဒိ အအိၣ်ဒီးစိကမီၤလၢကမၤတၢ် န့ၢ်လီၤ. နမ့ၢ်ကဘၣ်လဲၤအိၣ်လၢတၢ်လီၢ်အယံၤန့ၢ် နတဲပုးန့ၢ်ဖိဘၣ်ဃးဒီး “တၢ်မၤ” လီၤဆိလၢအအိၣ်ဒီးအီၤတဖၣ်, ဒိအမ့ၢ် တၢ်ဖးပုးအပုၢ်ဖိတဖၣ်လိာ် တန့ၢ်တဘျး, မ့တမ့ၢ် တၢ်ပၤပၤဃာ် လိာ်တၢ်ကစီၣ် မ့တမ့ၢ် တၢ်တ့ထီၣ် တၢ်ဂီၤတဖၣ် ဘၣ်ဃးဒီး အကိးမုၢ်န့ၢ်တၢ်အိၣ်မူအိၣ်ဂဲၤတဖၣ် လၢမုၢ်တန့ၢ်ဒုးန့ၢ်ပုးက့ၤန့ၢ်သ့တဖၣ်, သ့ဝဲန့ၢ်လီၤ.

တၢ်မၤညီန့ၢ်ညီဘျါတဖၣ် ဟ့ၣ်လီၤ တၢ်ဘၣ်တၢ်ဘါ ဒီးမၤစၢၤန့ၢ်ဖိလၢ ကသ့ၣ်ထီၣ်ဝဲ အတၢ်မ့ၢ်တၢ် န့ၢ်လီၤ. ဟံးဃာ်ပၤပၤဃာ် ညီန့ၢ်ဟံၣ်ဖိဃီဖိတၢ်မၤအိၣ်ဟံၣ်စၢၤတဖၣ် (တၢ်ထီၣ်က့ၢ်, တၢ်အိၣ်တၢ်အီတဖၣ်, တၢ်မိအဆၢကတီၢ် တၢ်ယဲၤပူတဖၣ်, တၢ်ဘျးထူဘါယွၤတဖၣ်, ဒီးတၢ်ဒိန့ၢ်အသိးတဖၣ်) တက့ၢ်.

တၢ်မ့ၢ်ဒုးအိၣ်လီၤဖးန့ၢ်န့ၢ် ဒဲသိးကမၤလီၤတၢ် တၢ်ဟံးဃာ်ပၤပၤဃာ် တၢ်မၤညီန့ၢ်တဖၣ်အံၤအဂီၢ် တဲသကိးတၢ်ဒီး ပုၤလၢကက့ၢ်ထွဲန့ၢ် ဖဲနတအိၣ်အဆၢကတီၢ် တက့ၢ်.

ဒိလဲၣ်ဂ့ၢ်ဒိလဲၣ်ဂ့ၢ် ပုၤလၢအကအဲၣ်အီၤ ဒီးဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤအီၤတဖၣ် (သရၣ်/မုၢ်တဖၣ်, မုၢ်ဂံၢ်ဖါတံာ်တဖၣ်, တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်သရၣ်တဖၣ်) န့ၢ် တဲထီၣ်အမံၤ ဒီးဒုးသ့ၣ်ညါဖိသၣ်အံၤ တဘျီဝံၣ်တဘျီ တက့ၢ်.

နနီသးဂ့ဝီတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့န့ၣ် မၤဘၣ်ဒိဘၣ်ထံး နဖိအတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့ ဘူးဘူးတံၢ်တံၢ်လီၤ. ဘျးစဲလိာ်သးဒီး ပုၤကညီဒီးလုၢ်လၢ်လၢ အမၤစၢၤမၤမုၢ်နသးတဖၣ် တလီၢ်လီၢ်, ဒီးဆိကမိၣ်လၢ ကတဲသကိးတၢ်ဒီး နီၢ်သးဆူၣ်ချ့ဂ့ဝီ ပုၤသ့ပုၤဘၣ်တဖၣ် မ့တမ့ၢ် ပုၤတဝါခိၣ်နၢ်အဂၤတဖၣ် တက့ၢ်.

အဝဲသ့ၣ်တအိၣ်ထဲတဂၤဧၤ လၢအတၢ်တူၢ်ဘၣ်ခိၣ်ဘၣ်တဖၣ်အပူၤဘၣ်အဂ့ၢ်န့ၣ် လိာ်တဖၣ် မၤစၢၤဒုးနၢ်ပၢ်ဖိသၣ်တဖၣ် သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ. ကဂ့ၤဒိၣ်ဝဲအါန့ၢ်အန့ၢ်- နမ့ၢ်ဖးသကိးအီၤ ဒ်သိးသိးန့ၣ်, တၢ်န့ၣ်ဟ်ဖျါထီၣ်လၢ နတဲသကိးတၢ်ဒီးအီၤသ့ ဘၣ်ဃးဒီး တၢ်လဲၤခိဖျါတဖၣ်အံၤ န့ၣ်လီၤ.

- [The Invisible String ထံၣ်တသ့ကွၢ်တဖျါ](#)
- [La luna mango: When Deportation Divides a Family](#)
- [Amigos del Otro Lado](#)
- [ကလံၤစိးဆူ ကလံၤထံး / del Norte Al Sur](#)

လၢဖိဆံးဖိတဖၣ်ဒီးဖိသၣ်လၢအနီၢ်ဆံးတဖၣ်အဂီၢ်-

ဒုးန့ၣ်ပုးနဖိလၢ ပုၤလၢနအဲၣ်ဘၣ်အီၤ လၢအအိၣ်လၢတၢ်လီၢ်အယံၤတဖၣ် အတၢ်ဂီၤတဖၣ် ဒီးမၤအဆုၤလီၤကွၢ် "တၢ်ဆၢဂ့ၤဆၢဝါတဖၣ်" (အဒိ- တၢ်အူပိၢ်ထီၣ် တၢ်နၢမူတဖၣ် ဖဲတၢ်ဂီၤတဘျီအံၤအလီၤ) တက့ၢ်.

ဆုၤလီၤနဟံၣ်ဖိဖိအဂီၤတဘျီဆူ ပုၤလၢအကကွၢ်ထွဲနဖိတဂၤအအိၣ်တက့ၢ်. အန့ၣ်သတးဒီး တၢ်မ့ၢ်ဒုးအိၣ်လီၤဖးနၢ်န့ၣ် နဖိဆုၤလီၤန့ၢ်နၢ် တၢ်ဆၢဂ့ၤဆၢဝါတဖၣ် ကသ့ဝဲန့ၣ်လီၤ.

ဖိသၣ်လၢအနီၢ်ဆံးတဖၣ် စူးကါတၢ်လိာ်ကွဲတဖၣ် ဒ်သိးကဒုးန့ၣ်ဖျါထီၣ် အတၢ်တူၢ်ဘၣ်ခိၣ်ဘၣ်တဖၣ် ဒီးတၢ်လဲၤခိဖျါတဖၣ် အခီပညီန့ၣ်လီၤ. တၢ်လိာ်ကွဲသကိးဒီးအီၤန့ၣ် မၤစၢၤအီၤလၢ ကဘၣ်ထွဲဘျးစဲလိာ်သးဒီးနၢ် သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ. ဒိကန့ၣ်ကွၢ်ထံကွၢ်ဆး တၢ်လၢထုးန့ၢ်အတၢ်သးစၢ်ဆၢ ဒီးတဲထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဃးဒီးတၢ်အံၤ အါအါတက့ၢ်. ဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါ, စံးထီၣ်ပတြၢၤ ဒီးဟ်ဖျါထီၣ်လၢ နလိာ်ကွဲဒီးအီၤမုၢ်န့ၣ်တက့ၢ်.

တၢ်သးဝံၣ်ဒီးတၢ်ကလုၢ်လၢနၢ်ဟူညီန့ၢ်တဖၣ် မၤစၢၤနဖိဆံးဖိလၢ ကကလၢၢ်ဘၣ် တၢ်ပူၤဖျးဘၣ်ဘါ ဒီးဘျးစဲလိာ်သးဒီး အတၢ်ဆဲးတၢ်လၢ သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ. ဃုထၢတၢ်သးဝံၣ်တယုၢ် လၢကသးဝံၣ်အီၤလၢ နဖိဆံးဖိ တလီၢ်လီၢ်, သ့ၣ်ဟ်နသးဝံၣ်တၢ်အလုၢ်, ဒီးနမ့ၢ်တအိၣ်လၢၤဘၣ်န့ၣ် ဟ့ၣ်ခိဟ့ၣ်နီၤအီၤလၢ ပုၤလၢအကကွၢ်ထွဲနဖိဆံးဖိအံၤတက့ၢ်.

လၢဖိသၣ်လၢအနီၢ်ဒိၣ်ဒီးပုၤလိၣ်ဘိတဖၣ်အဂီၢ်-

ဖိသၣ်လၢအနီၢ်ဒိၣ်ဒီးပုၤလိၣ်ဘိတဖၣ် ညီန့ၢ်ဆိကမိၣ်ဝဲဒ် အမူအဒါအိၣ်လၢ ကဘၣ်ကွၢ်ထွဲ အပုၢ်တဖၣ် ဒီးမၤတၢ်မၤလၢ ဒီးန့ၢ်ဘၣ်ဘူးလဲတဖၣ် ဖဲအမိအပါတဂၤဘၣ်တၢ်ဆုၤက့ၤအီၤဆူအထံကီၢ်ဒိၣ်ဝဲအါန့ၣ်လီၤ. မၤလီၤတံၢ်လၢ အဝဲသ့ၣ်ကကလၢၢ်ဘၣ်ဝဲဒ် အသ့မၤဝဲမူဒါတၢ်မၤတဖၣ်အံၤတက့ၢ် – အဒိ, မ့ၢ်ကဘၣ်လဲၤဆုၤအပုၢ်တဖၣ်ဆူက့ၢ်ဒ်လဲၣ် ဒီးကမၤကဆူကဆူဟံၣ်ဒ်လဲၣ်န့ၣ် မၤလီၤတံၢ်လၢကသ့ၣ်ညါဝဲတက့ၢ်. ဖဲအကလၢၢ်ဘၣ်ဝဲဒ် အသ့မၤတၢ်ဂ့ၤဂ့ၤ ဒီးအိၣ်ဒီးတၢ်ပညီၣ်အခါ ပုၤလိၣ်ဘိတဖၣ် မၤဘၣ်လိာ်ဖိဒုးအသးလၢ တၢ်သ့ၣ်လီၤဘျးသးလီၤတီၤအပူၤ န့ၣ်ဝဲအဂ့ၤကတၢ်န့ၣ်လီၤ.

ဒ်သိးနတၢ်သ့ၣ်ကိၢ်သးဂီၤ သုတကိၢ်န့ၣ်လီၤအသးဆူ တၢ်လၢနဖိမၤအီၤ, တၢ်လၢအကဆိၣ်ထွဲ အကတီၢ်ယံာ်ထၢတၢ်ဒိၣ်ထီၣ်တဖၣ်- တၢ်မၤနၢၤတၢ်လၢက့ၢ်, တၢ်မိအိၣ်ဘျးဂ့ၤဂ့ၤ, ဒီးတၢ်သ့ၣ်ထီၣ် တၢ်ရဲတံၢ်ရဲသကိးတဖၣ် အပူၤတဂ့ၤအဂီၢ် မၤလီၤတံၢ်အီၤတက့ၢ်. တၢ်မ့ၢ်ဆုၤက့ၤန့ၢ်ဆူထံကီၢ်ဒိၣ်လဲာ် နအဲၣ်ဒီးလၢအဝဲကမၤဒီး တၢ်မၤတဖၣ်အံၤန့ၣ် မၤလီၤတံၢ်လၢအကသ့ၣ်ညါဟံၣ်ဝဲ ဖျါဖျါဖျါဖျါ တက့ၢ်.

ဖဲအမူအဒါဆီတလဲသးအဆာကတီၢ်ဒၣ်လံာ် အဝဲမ့ၢ်ဒီးဝဲနဖိလီၤန့ၣ် မၤလီၤတံၢ်လၢနပုၤလိၣ်ဘိကသ့ၣ်ညါအီၤတက့ၢ်. နမ့ၢ်တအိၣ်လၢအဝဲသ့ၣ်တပူၤယီၤဒၣ်လံာ် နဟ့ၣ်လီၤအၢၣ်လီၤသးလၢ ကကွၢ်ထွဲကဟ့ၣ်ကယာ်အဝဲသ့ၣ်န့ၣ် ဒူးသ့ၣ်ညါအဝဲသ့ၣ်တက့ၢ်. လၢတၢ်အံၤအဂီၢ် စူးကါ ကယဲၣ်မ့ၢ်တၢ်ဟ့ၣ်က့ၣ်တဖၣ်လၢ လံာ်ဟ့ၣ်တၢ်ကစီၣ်ဖိအံၤအပူၤတက့ၢ်. ပုၤလၢကကွၢ်ထွဲနဖိတဂၤအမံၤန့ၣ် ယၤထီၣ်အီၤဆူ နဖိလိၣ်ဘိအံၤ တဘျီဝဲတဘျီ ဒီးတိစၢၤတဲစၢၤတၢ်လၢအဂီၢ် တက့ၢ်. ဒူးန့ၣ်ဖျါထီၣ်လၢ နအဲၣ်ဒီးလၢ နဖိကအိၣ်ဘၣ်လီၢ်ဘၣ်စး ဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဝီ လၢအတၢ်အိၣ်မူအပူၤ ဒီးအိၣ်ဘၣ်မုၢ်မုၢ်ခုၣ်ခုၣ် တက့ၢ်.

“တၢ်အံၤထွဲကွၢ်ထွဲ စီၤစီၤ ဒီး စီၤန့ၣ်သါန့ၣ် မ့ၢ်ဝဲ တၢ်မၤလၢာ်ဆၢလၢာ်ကတီၢ်, ဒီး ယသးခုလၢ အဝဲသ့ၣ်ဒီးန့ၣ်ဘၣ်နၢအယီၤန့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်ကီၤခဲလၢကမၤနဲ တၢ်မၤသ့ၣ်တဖၣ်အံၤခဲလၢန့ၣ် တၢ်အိၣ်ဖိၣ်သရၣ်ထူစ့ ဒီးနကိၣ်ပုၤဟ့ၣ်က့ၣ်တဲသကိးတၢ် ကဟ့ၣ်လီၤန့ၣ် တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤဆူညါန့ၣ်လီၤ. နမိဒီးယၤ ပလိၣ်ဘၣ်တၢ်အံၤ သပုၤကတၢၢ် တဘျီဘၣ်တဘျီ န့ၣ်လီၤ.”

မၤစၢၤနဖိလၢ ကဘျးစဲလိာ်သးတလီၢ်လီၢ်ဒီး အပုၤဟ့ၣ်က့ၣ်တၢ်, ဒ်အမ့ၢ် ပုၤလၢအရူၤလိာ်မုၢ်လိာ်သးဒီးဟံၣ်ဖိယီၤဖိ, ဘူးတံၢ်, သရၣ်နဲၣ်လိတၢ်, ပုၤတဝါခိၣ်နၢ, ကသံၣ်သရၣ်, မ့တမ့ၢ် သရၣ်/မုၢ် တဂၤဂၤ တက့ၢ်. တၢ်မ့ၢ်ဒူးအိၣ်လီၤဖးနၢန့ၣ် တၢ်ဘၣ်ထွဲရူၤလိာ်သးအံၤ ကဲဘျးလၢတၢ်အိၣ်ဂၢၢ်ဆိးကျါအဂီၢ် သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ.

တၢ်လီၢ်တဖၣ်လၢ ကစူးကါ တၢ်ဟ့ၣ်ပလီၢ်-

မံဒံၢ်ယၣ် တၢ်ကစီၣ်, တၢ်ဂီၤမူတဖၣ် ဘၣ်ဃးဒီး တၢ်ဆုၢ်က့ၤပုၤဆူအထံကီၢ်, ဒ်အမ့ၢ် တၢ်ဖိၣ်ဃာ်တၢ် အလီၢ်ခၢၣ်သးတဖၣ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ဖိၣ်ဆူၣ်ဖိၣ်ဃာ်တၢ်တဖၣ်န့ၣ် ဣၣ်ကျဲးစးလၢ သုတဒူးနဲၣ်ဖျါ မ့တမ့ၢ် လိၣ်ဖျါထီၣ်ဘၣ်အီၤတဂ့ၤ.

ဒ်သိးသုတတဲထီၣ်ဘၣ် တၢ်တဂ့ၤတဝါတဖၣ် ဘၣ်ဃးဒီး ပုၤကလုာ်ကရူၢ်အဂၤတဖၣ် (အဒိ, “ပုၤအမဲရကၤဖိတဖၣ်,” “ပုၤမဲးကစံၣ်ကိၣ်ဖိတဖၣ်,” “ပုၤဝါဖိးဖိတဖၣ်,” “ပုၤသ့ဖိးဖိတဖၣ်”) တဂ့ၤအဂီၢ် ဣၣ်ကျဲးစးနဲတက့ၢ်. ဖဲနဖိဒိၣ်ထီၣ်ဝဲကွၢ်ကွၢ်အခါ, အကါဒိၣ်လၢ အဝဲသ့ၣ်ကသ့ၣ်ထီၣ် တၢ်ဘျးစဲလိာ်သးအဂ့ၤအဝါတဖၣ်ဒီး ပုၤအကလုာ်ကလုာ် န့ၣ်လီၤ. အန့ၣ်တခီ, ပုၤနီၢ်ဒိၣ်အါတက့ၢ် အဲၣ်ဒီးမၤစၢၤ ဖိသၣ်တဖၣ်, ဒီးပုၤကိးဂၤ ပုၤဖျးဘၣ်ဘၢဒီးအိၣ်ဒီးတၢ်သ့ၣ်ဂ့ၤသးဝါသ့န့ၣ် တဲတယၢ်အီၤတက့ၢ်.

Hodges, H. R., Banegas, J. M., Doyle, C. M., Lingras, K. A., & Abdi, S. M. (2025). ဖဲသ့ၣ်တဖၣ်ပျီတၢ် ဘၣ်ဃးဒီး တၢ်ဆုၢ်က့ၤမိၢ်ပၢ်ဆူအထံကီၢ်ဒၣ်ဝဲအခါ (When children are afraid of a parent’s deportation).

Translated by the International Rescue Committee. Email hhodges@umn.edu with questions or translation requests.